

Nr 406

Av herr Sörlin m. fl., om ett enhetligt huvudmannaskap för den samhälleliga öppna sjukvården.

(Lika lydande med motion nr 501 i Andra kammaren)

Den 1 juli 1963 övergick huvudmannaskapet för provinsialläkarväsendet från staten till landstingen. Härvid förutsattes bl. a. att städer med ett invånarantal under 15 000 personer skulle ingå i provinsialläkardistrikt, medan i övriga landstingsstäder den öppna läkarvården utanför sjukhus skulle vara en landstingens uppgift endast i de fall det efter överläggningar mellan berörda parter konstaterats att läkarvården i fråga är otillfredsställande tillgodosedd. I dessa större städer finns i allmänhet tjänster inrättade för stadsdistriktsläkare med respektive städer som huvudmän. Innehavarna av nämnda läkartjänster har dock icke ålagts skyldighet att följa gällande provinsialläkartaxa. Det kan vidare konstateras att det befolkningsunderlag som skall betjänas av stadsdistriktsläkare i allmänhet är avsevärt större än vad som är fallet inom provinsialläkardistrikten. Befolkningen i rikets medelstora och större städer synes således dels till stor del sakna öppen, taxebunden läkarvård utanför sjukhus, dels äga mindre tillgång till tjänsteläkare än vad som står andra befolkningsgrupper till buds.

I en mellan staten och Svenska landstingsförbundet träffad av riksdagen godkänd förhandlingsöverenskommelse har antalet statsbidragsberättigade tjänster för provinsialläkare för tiden fram till utgången av år 1967 fastställts till 760. Samtliga medgivna tjänster är sedan den 1 augusti 1966 utnyttjade i organisationen. Något utrymme för en vidare upprustning av tjänsteläkarorganisationen bl. a. genom en utbyggnad med två- och flerläkarstationer i enlighet med propositionen angående hälsovård och öppen sjukvård i landstingsområdena (nr 181/61) finnes således ej för närvarande.

De efter huvudmannaskapsreformens genomförande konstaterade olägenheterna härrörande ur den ovan antydda organisationen med delat huvudmannaskap har uppmärksamrats av Svenska landstingsförbundet och Svenska stadsförbundet, som den 17 mars 1966 i gemensam skrivelse till Konungen härom anfört bl. a. följande:

Från skilda sjukvårdshuvudmän har anförts, att nu gällande uppdelning av huvudmannaskapet för den öppna läkarvården skapar svårigheter såväl när det gäller den fortgående planeringen för en integration av öppen och sluten vård som den i ett läge av synnerligen begränsad läkartillgång alltmör nödvändiga samdimensioneringen av de olika vårdformerna.

Även i samband med den pågående kommunreformen får olägenheterna av det delade huvudmannaskapet särskild aktualitet. Vid kommunsammanslagningar kan uppstå det förhållandet, att om exempelvis en stad och en landskommun sammanläggs, får man i den nya kommunen två kategorier tjänsteläkare för sjukvårdsuppgifter, nämligen stadsdistriktsläkare och provinsialläkare, vilka tillhandahåller läkarvård enligt i princip skilda förutsättningar samt kostnader för den vårdbehövande. Med det delade huvudmannaskapet följer också rent organisatoriska problem med avseende på läkardistriktsindelning, jourtjänstgöring m. m. Vid behov av ytterligare tjänsteläkare inom kommunen inställer sig också frågan huruvida för ändamålet skall inrättas tjänst som stadsdistriktsläkare eller provinsialläkare.

Det synes vara ett samhällsintresse att sjukvårdshuvudmännens reformarbete icke hämmas av särregler beträffande den öppna läkarvården i vissa landstingsstäder. Betydelsen av en samordning av dels slutna och öppna vård, dels de olika formerna av öppen vård sinsemellan torde vara klart dokumenterad.

Kungl. Maj:t har sedermera i skrivelse den 16 december 1966 till statens förhandlingsnämnd anbefallt nämnden att med Svenska landstingsförbundet upptaga förhandlingar bl. a. angående antalet statsbidragsberättigade provinsialläkartjänster efter utgången av år 1967.

Det är enligt vår mening angeläget att läkarvård kan erbjudas allmänheten mot måttligt avvägd ersättning. Det klientel som söker läkarvård utanför sjukhus bör ha möjlighet till ett fritt konsumtionsval mellan taxebunden och icke taxebunden vård. För att denna möjlighet skall stå öppen för alla synes erfordras en översyn av stadsdistrikts- och provinsialläkarorganisationen, syftande till ett enhetligt huvudmannaskap.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att frågan om ett enhetligt huvudmannaskap för den samhälleliga öppna sjukvården utanför sjukhus upptages till prövning.

Stockholm den 26 januari 1967

Thore Sörlin (s)

Sten Söderberg (s)	Rune Hedlund (s)	Karl Damström (s)
Emil Näsström (s)	Rikard Svensson (s)	Gunnar Rönnberg (s)
Oscar Carlsson (s)	Sv. Kristiansson (s)	Otto Stadling (s)